

Bouwen

Tijdens een 'date in de keet' vertellen relaties openhartig over hun samenwerking met Hazenberg of Nico de Bont. Dit keer zijn de rollen omgedraaid en schuift projectleider Eddy de Veer aan bij het inspirerende kantoor van restauratiearchitect André van Stigt. Dit kantoor ligt direct naast herbestemmingsproject Herengracht 410-412.

Geschiedenis samen

De samenwerking met Architectenbureau J. van Stigt gaat al lang terug. Architect André van Stigt vertelt enthousiast: "Ik ken Nico de Bont al lang. Mijn eerste project was een opname van de toren van de Grote Kerk in Breda samen met Boudewijn. Beide traden we in de voetsporen van onze vaders. In Brabant hebben we mooie projecten gerealiseerd zoals Deprez in Tilburg. Ik ben blij dat het kwartje is gevallen dat Nico de Bont ook in Amsterdam actief moet worden. Ik vind ook bij de Herengracht de open, oplossingsgerichte samenwerking met Nico de Bont en projectleider Eddy heel prettig."

Unieke functie heel belangrijk voor binnenstad

Op de Herengracht herbestemmen we drie grachtenpanden (voormalige bank) tot 28 luxe zorgwoningen. André van Stigt is hier vanaf het begin bij betrokken: "In eerste instantie twijfelde ik over het project; het huis van de burens ga je niet verbouwen. Maar de functie voor 28 zorgeenheden in dit gebouw is zo belangrijk, dat ik besloot door te zetten. Er zijn bijna geen zorgwoningen voor dementerende ouderen binnen de grachtengordel, terwijl die behoefte enorm is. Dat heb ik ook de politiek laten inzien, waardoor dit kantoorpand herbestemd mocht worden naar een woonfunctie."

Bijzondere betrokkenheid

André selecteerde Nico de Bont vol overtuiging als partner. "Dit is een heel specifieke restauratieopgave met een omvang die past bij een gerenommeerd bedrijf als Nico de Bont." Andersom is Eddy ook heel blij met de samenwerking: "Een architect als André is uniek. Hij is vanaf de eerste schets tot ver na oplevering betrokken. Hij maakt het complete plan, zoekt de juiste gebruiker, heeft voor de

Herengracht draagvlak gecreëerd bij de politiek, maakt het financieel haalbaar en neemt een grote verantwoordelijkheid. Hij denkt mee over het bouwproces en richt zich niet alleen op het ontwerp. Soms zit ik qua restauratiewerkzaamheden vast in een bepaalde denkrichting en laat hij mij door zijn creatieve denkwijze met een andere blik naar een project kijken. Dan denk ik: inderdaad zo kan het ook!"

Hetzelfde belang

"Mijn actieve betrokkenheid leidt soms tot weerstand, maar ik ben vaak al een jaar bezig met het ontwerp, het proces, bestemmingsplan en het project. Ik heb een visie op het werk ontwikkeld. Een aannemer is op moment van selectie pas net in het plan gedoken en zit er nog minder diep in. Die weerstand ervaar ik overigens niet bij Nico de Bont," geeft André aan. Eddy bevestigt: "We zijn allemaal gebaat bij een goede samenwerking en integraal proces. Ik vind het juist een kracht dat een architect risico's analyseert en meezoekt in oplossingen. We delen onze hoge mate van verantwoordelijkheid en hebben hetzelfde doel; namelijk een haalbare herbestemming met 28 luxe zorgappartementen. We bouwen in wederzijds vertrouwen en zoeken elkaar regelmatig op om te overleggen over de planning of aanpak van onverwachte situaties." André vult aan: "Een grote fout die wordt gemaakt is te denken dat aannemers altijd voor meerwerk willen gaan. Ook Nico de Bont laat zien dat zij veel meer baat hebben bij een flexibel bouwproces dat succesvol binnen de tijd en afgesproken budget gerealiseerd wordt. Ik ben dan ook erg dankbaar dat opdrachtgever Monumental Properties Amsterdam mij de volledige verantwoordelijkheid heeft gegeven wat betreft de bouwteamselectie. Ook daar is behoorlijk wat vertrouwen voor nodig," geeft André aan.

in vertrouwen

Affiniteit met restauratie van nature aanwezig

Ook bij de Maastunnel werken de heren samen. Bij beiden is de affiniteit met restaureren en behoud van erfgoed van nature aanwezig. Dat komt ook bij dit complexe project naar voren. "Ik merk bij dit project een andere dynamiek.

Er zitten veel lagen tussen ons in, zowel vanuit de opdrachtgever als in de bouwcombinatie; dat merk je wel in de samenwerking", geeft André aan. Eddy vult aan: "We zijn beide gewend om open te communiceren en te denken in het belang van het monument. Zodra we direct met elkaar schakelen is de besluitvorming snel gemaakt en liggen we

op één lijn, maar we hebben hier veel te maken met andere belangen van partijen. Maar we blijven elkaar actief opzoeken en sparren over de juiste oplossingen en balans voor het monument."

De Herengracht wordt eind 2017 opgeleverd. De heren blijven bij de Maastunnel de komende jaren nog actief samenwerken. Eddy sluit af: "Hopelijk volgen hierna nog vele andere bijzondere restauratieprojecten waar we samen in kunnen optrekken, een geslaagde combinatie!"

André van Stigt (links) en Eddy de Veer

Onzichtbaar restaureren vanaf het water in de Binnenhaven

Voor de rubriek 'samen schaffen' bezochten we de bijzondere bouwplaats in de Binnenhaven van 's-Hertogenbosch. Syquin van den Berg en Hans van Eert spraken tijdens de lunch over dit unieke project.

Bijzonder project

De kademuren van de Binnenhaven worden gerestaureerd om de waarde van dit historische en beeldbepalende bouwwerk voor de stad te behouden. Hans legt enthousiast uit: "We herstellen het loszittend metselwerk vanaf de stuw tot de Boompoot. Daarnaast worden de houtachtige gewassen in de muur verwijderd. Op de waterlijn komt een band van natuursteen als bescherming van het metselwerk tegen vorstschade. De kademuur heeft een totale lengte van 800 m1."

Evalueren – leren – verbeteren

Syquin: "Om overlast voor bewoners van de binnenstad te beperken voeren we de restauratiewerkzaamheden vanaf het water uit en hebben we een mobiel bouwterrein. We hebben maar een beperkte werkruimte op de kade. Materiaal ligt daarom in depot op de gemeentewerf en wordt in kleine transporten naar de Binnenhaven gebracht. Een superfijne oplossing." De werkzaamheden worden vanaf het water uitgevoerd. "We hebben met elkaar gezocht naar de meest efficiënte werkwijze. We hebben een ponton waarmee op het water wordt gewerkt en een taatskuip waarmee we ook onder de waterlijn natuursteen kunnen aanbrengen", legt Syquin uit. "We hebben in het begin de tijd genomen om het werk te leren kennen en de werkwijze uit te proberen. Dit heeft veel tijd gekost, maar was het allemaal waard. Inmiddels rijdt onze trein op volle snelheid en halen we deze tijd ruimschoots in. We bespreken na iedere 6 vakken met zijn allen wat beter of anders zou kunnen. Dit heeft geleid tot een grote en kleine verbeteringen in onze aanpak,

waardoor we nu veel sneller kunnen werken. En niet alleen het proces, ook de werksfeer en het begrip voor elkaar is daardoor echt super. Alle vakmannen geven aan hier niet weg te willen. Iedereen pakt zijn verantwoordelijkheid, komt met ideeën en werkt vol enthousiasme aan de kademuur." Hans benadrukt: "De sfeer onderling is echt super, we denken hetzelfde en zijn echt 1 team. Dat komt ook omdat we hier met alleen maar eigen mensen werken."

Alles gaat door

De restauratie heeft een repeterend karakter, maar is alles behalve eentonig. Hans vertelt: "Dit is gewoon keimooi werk om te doen, net als de tuinmuur bij Park Sorghvliet. Je denkt over iedere steen na, komt altijd onverwachte situaties tegen die vragen om creatieve oplossingen en werkt op een unieke plek midden in 's-Hertogenbosch. Op het water

werken is ook bijzonder; soms kom ik thuis en voelt het of ik nog op het water deins. Daarnaast wordt alles met de hand gedaan; er komen geen kranen of andere machines aan te pas. De jonge eendjes zwemmen langs ons af en ook alle plezierboten varen onverstoord door. Alles om ons heen gaat gewoon door, eigenlijk zijn we onzichtbaar.”

Omgeving

Communicatie met de omgeving is in de binnenstad erg belangrijk. Syquin vertelt: “De BouwApp is bij dit project echt een uitkomst. We kunnen makkelijk met omwonenden communiceren en de interactie aangaan. Naar aanleiding van de app is een woonbootbewoner knooples komen geven om alles extra goed vast te leggen en we hebben een buitenboordmotor gekregen om aan het vlot te bevestigen. Hans vult aan: “Er komen regelmatig bewoners een praatje maken en de voortgang bekijken. Daar maken we ook graag tijd voor. We vinden het leuk om te vertellen wat we hier maken. Laatst kwam een bewoonster aan met ijsjes voor iedereen en tijdens de hitte stonden er koude blikjes drinken voor ons klaar. Had niet gehoeven, maar wel heel attent.”

Fijne samenwerking

De twee heren hebben elkaar in dit project goed leren kennen en zijn positief over de samenwerking. Syquin: “Ik ben hier nog niet lang werkzaam, dus dat is vanuit beide kanten in het begin aftasten. En dit project is ook alles behalve standaard. De bevoegenheid en kennis van Hans gaf me het vertrouwen in een goede samenwerking en een mooi resultaat, en dat is volkomen terecht. We komen

samen overal uit en zitten op één lijn. Hans vult aan: “Ik vind Syquin een hele fijne collega, in voor een praatje en denkt ook mee over hoe wij het moeten uitvoeren.” Syquin: “We kunnen op kantoor nog zoveel bedenken, uiteindelijk maak je het samen buiten op de bouw.”

TBI INNOVATIEPRIJS

Syquin deed namens het projectteam mee aan de TBI Innovatieprijs met het concept; de Bonte WIJS; Hét recept voor binnenstedelijk restaureren. Als uitgangspunt was hiervoor de aanpak van de Binnenhaven gebruikt. Hij behoorde niet tot de finalisten, maar het concept wordt wel verder uitgewerkt om in de toekomst alle kademuren van Nederland aan te kunnen pakken.